

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Urtos/2/2020
Identifikačné číslo spisu:	3018200144
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:3018200144.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháлика a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom dňa 24. júna 2020 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného X. I., v konaní o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 21. apríla 2020, sp. zn. 23Ntc/5/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného X. I. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 21. apríla 2020, sp. zn. 23Ntc/5/2018, podľa § 415 Tr. por. a § 66 odsek 1 písmeno a), b), ods. 2 Tr. zák. zamietol návrh odsúdeného X. I., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, na podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu v Dēčīne, sp. zn. 3T/53/2017, zo dňa 31. mája 2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Ustí nad Labem, sp. zn. 7To/253/2017, zo dňa 03. augusta 2017 a rozsudkom Okresného súdu v Dēčīne, sp. zn. 3T/57/2010, zo dňa 14. novembra 2012 v spojení s uznesením Okresného súdu v Dēčīne, sp. zn. 3T/57/2010, zo dňa 16. októbra 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Ustí nad Labem, sp. zn. 7To/447/2017, zo dňa 21. novembra 2017, ktoré boli uznané na území Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23Ntc/5/2018, zo dňa 15. augusta 2018.

Odsúdený X. I. podal v zákonnej lehote sťažnosť, ktorú doplnil podaním z 26. mája 2020, v ktorej uviedol, že trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu v Dēčīne vo výmere 30 mesiacov nepodmienenečne už vykonal, momentálne vykonáva trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu v Dēčīne, sp. zn. 3T 57/2010, z výkonu ktorého žiadal o prepustenie na slobodu. Dôvodil, že v Slovenskej republike by dostal iný trest. Je si vedomý, že si požičiaval peniaze od poškodenej, avšak táto mu dávala peniaze dobrovoľne. Namietal, že termín sumy, ktorú mal vrátiť, nebol medzi nimi dohodnutý. Podľa odsúdeného sa nezakladá na pravde, že bol sedemkrát súdne trestaný. Priznal, že hoci bol v minulosti trestaný, naposledy v roku 1983, v občianskom živote žil slušne a pracoval. Posudok týkajúci sa jeho výkonu trestu v Českej republike je výborný. Zastáva názor, že v jeho prípade doterajší

výkon trestu odňatia slobody spojený s jeho správaním preukazuje u jeho osoby také polepšenie, že sa môže očakávať od neho, že povedie riadny život. Zdôraznil, že v prípade prepustenia má zabezpečené bývanie aj prácu, je bezkonfliktný, pokojný a zodpovedný. V prípade určenia akejkoľvek skúšobnej doby vie odsúdený preukázať, že splní podmienky podmieneného prepustenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade uvedenej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť ako i konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. zák., súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák., pri rozhodovaní o podmienene prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. zák., ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienene prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, v znení noviel, súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z predloženého spisového materiálu zistil, že odsúdený bol dňa 16. novembra 2018 prevzatý z Českej republiky na výkon trestu odňatia slobody, na základe rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23Ntc/5/2018, z 15. augusta 2018 o uznaní cudzozemských rozhodnutí a to :

1) trestu odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s dozorom, uloženého odsúdenému rozsudkom Okresného súdu v Děčine, sp. zn. 3T/53/2017, zo dňa 31. mája 2017, právoplatného vo výroku o vine 20. júna 2017 a vo výroku o treste 03. augusta 2017, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Ústí nad Labem, sp. zn. 7To/253/2017, zo dňa 03. augusta 2017 za zločin podvodu podľa § 209 ods. 1, ods. 2, ods. 4 písm. d) Trestného zákona Českej republiky na skutkovom základe tam uvedenom.

2) trestu odňatia slobody na 2 roky (730 dní) s podmienčným odkladom výkonu trestu na 3 roky, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu v Děčine, sp. zn. 3T/57/2010, zo dňa 14. novembra 2012, právoplatného dňa 17. mája 2013, za zločin podvodu podľa § 209 ods. 1, ods. 4 písm. d) Trestného zákona Českej republiky na skutkovom základe tam uvedenom a ktorý trest odňatia slobody vo výmere 24 mesiacov mu bol uznesením Okresného súdu v Děčine, sp. zn. 3T/57/2010, zo 16. októbra 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Ústí nad Labem, sp. zn. 7To/447/2017, z 21. novembra 2017, právoplatného 21. novembra 2017, nariadený vykonať so zaradením do väznice s ostrahou. Uvedené cudzie rozhodnutia boli na území Slovenskej republiky uznané rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23Ntc/5/2018, zo dňa 15. augusta 2018, právoplatným dňa 20. septembra 2018 s tým, že odsúdený bol na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Najvyšší súd ďalej z obsahu spisového materiálu zistil, že odsúdený bol do ÚVV a ÚVTOS Bratislava premiestnený dňa 16. novembra 2018 (č. l. 61 spisu) a následne dodaný do ÚVTOS Dubnica nad Váhom (č. l. 66 spisu).

Uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23Ntc/5/2018, z 26. novembra 2018, právoplatného dňa 14. decembra 2018, bola odsúdenému X. I. podľa § 18 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. do uznaných trestov odňatia slobody započítaná doba výkonu väzby v Českej republike od 30. januára 2017 do 03. augusta 2017 a tiež doba výkonu trestu odňatia slobody v Českej republike od 03. augusta 2017 do 16. novembra 2018 vrátane s dobou prevozu odsúdeného do 10.15 hod. Predpokladaný koniec výkonu trestu odňatia slobody je dňa 30. júla 2021.

Odsúdený začal uvedené tresty (ich zvyšky) vykonávať na území SR dňa 16. novembra 2018, lehotu na podmiennečné prepustenie splnil dňom 30. septembra 2019 a koniec trestu je stanovený na 30. júla 2021.

Krajskému súdu v Trenčíne bol dňa 22. januára 2018 doručený návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Z vyjadrenia riaditeľa Väznice Nové Sedlo v Českej republike (č. l. 97 spisu), kde začal s výkonom trestu, vyplýva okrem iného, že v predchádzajúcich ústavoch na výkon väzby i trestu odňatia slobody neboli u odsúdeného zistené žiadne negatívne poznatky. Dňa 7. septembra 2017 bol odsúdený premiestnený na ďalší výkon trestu do tamojšej väznice, po nariadení ďalšieho trestu odňatia slobody bol rozhodnutím riaditeľa z 20. februára 2018 preradený do oddelenia s vysokým stupňom zabezpečenia. Program zaobchádzania a jeho cieľ plnil po celú dobu výkonu trestu na bežnej úrovni. Pracovne bol zaradený od 14. mája 2018 na nestráženom pracovisku väznice ako upratovač administratívnej budovy. Jeho pracovná morálka bola hodnotená ako veľmi dobrá, správanie a vystupovanie mal slušné a disciplinované. V styku so zamestnancami väznice bol zdvorilý a komunikatívny, vo vzťahoch s odsúdenými nemal problémy. Nedostatkov a porušení povinností sa nedopúšťal, vo výkone trestu bol jedenkrát odmenený za veľmi dobrú pracovnú morálku, disciplinárne potrestaný nebol.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Dubnica nad Váhom o priebehu výkonu trestu odňatia slobody z 20. marca 2020 (č. l. 98 spisu) vyplýva, že po dodaní odsúdeného z cudziny do ÚVV a ÚVTOS Bratislava bolo správanie a vystupovanie odsúdeného na požadovanej úrovni, príkazy a nariadenia personálu plnil, zároveň dodržiaval interné predpisy. Po premiestnení odsúdeného do ÚVTOS Dubnica nad Váhom dňa 29. januára 2019 bolo správanie odsúdeného voči personálu slušné. Hoci nedošlo k porušeniu interných predpisov, odsúdený mal problém s rešpektovaním spoločenských a právnych noriem. K trestnej činnosti zaujíma čiastočne kritický postoj, skutok zľahčuje a racionalizuje. Pracovná disciplína odsúdeného bola hodnotená ako podpriemerná, zo zdravotných dôvodov bol z pracoviska vyradený. Počas výkonu trestu neudržiava žiadny kontakt s vonkajším okolím. Sporadicky sa zapája do aktivít v rámci kultúrno - osvetovej činnosti a do prác v rámci činností pre všeobecný rozvoj osobnosti sa zapája len na vyzvanie. Odsúdený nebol počas doterajšieho výkonu trestu disciplinárne odmenený ani disciplinárne potrestaný. Riziko sociálneho zlyhania u odsúdeného bolo vyhodnotené ako stredné a resocializačná prognóza ako menej priaznivá. Rizikovými faktormi sú hlavne opakované páchanie trestnej činnosti, závažnosť aktuálneho trestného činu, finančné problémy, disfunkčná rodina a slabšie sociálne zázemie. Na záver skonštatoval, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a neodporúča podmiennečné prepustenie.

Z odpisu registra trestov odsúdeného vyplýva, že odsúdený bol od roku 1978 až doposiaľ 7 krát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť, v roku 1983 dokonca za trestný čin vraždy (č. l. 107-108 spisu). V roku 1991 bol už raz z výkonu trestu podmiennečne prepustený, pričom sa osvedčil.

Vzhľadom na takto zistený stav veci Krajský súd v Trenčíne uznesením z 21. apríla 2020 podľa § 415 Tr. por. a § 66 ods. 1 písm. a), b), ods. 2 Tr. zák. žiadosť odsúdeného zamietol v podstate s odôvodnením, že nebola splnená materiálna podmienka na podmiennečné prepustenie a nápravu odsúdeného považuje za podstatne sťaženú. Ani predošlé uložené tresty odňatia slobody nemali na

odsúdeného dostatočne pozitívny účinok, keď ho trvalo neodradili od páchania trestnej činnosti.

S poukazom na uvedené skutočnosti potom najvyšší súd konštatuje, že krajský súd postupoval v súlade so zákonom, keď na verejnom zasadnutí žiadosti odsúdeného nevyhovel a podmiennečne ho neprepustil, pričom svoje rozhodnutie zodpovedajúcim spôsobom zdôvodnil. Určité výhrady možno mať len vo vzťahu k zohľadneniu nedostatočne kritického postoja k spáchanej trestnej činnosti zo strany odsúdeného v tom smere, že krajský súd tento nedostatočne kritický postoj zohľadnil pri nenaplnení materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie. Uvedený nedostatok však nemá na správnosť napadnutého rozhodnutia relevantný vplyv.

Najvyšší súd v prvom rade uvádza, že odsúdený nemá automaticky na podmiennečné prepustenie nárok. Zákon ponecháva súdu plne na úvahu, či pri zohľadnení a zhodnotení všetkých skutočností návrhu vyhovie alebo nie. Samozrejme podmienkou je, aby svoje rozhodnutie racionálne a zrozumiteľne zdôvodnil. Zmyslom podmiennečného prepustenia totiž nie je to, aby za dobré chovanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu odňatia slobody bol odsúdený (páchateľ) automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby trestu, bez zreteľa na účel trestu. Podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom k účelu trestu a k ďalším okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený i na slobode povedie riadny život a že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Pozitívna prognóza budúceho chovania odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Táto prognóza musí vyplývať zo zhodnotenia chovania sa odsúdeného počas výkonu trestu a čiastočne i pred jeho výkonom (predchádzajúce odsúdenia). Význam má i zistenie, aké sociálne podmienky sú vytvorené pre odsúdeného po jeho prípadnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Celkovo tak inštitútu podmiennečného prepustenia možno uviesť, že sa jedná o inštitút mimoriadny, bez stanovenia povinnosti súdu odsúdenému vyhovieť. Zároveň však treba podotknúť, že to neznamená, že by súdy mali možnosť ľubovoľného rozhodovania, alebo že by nemali povinnosť svoje rozhodnutie riadne zdôvodniť.

Cieľom podmiennečného prepustenia je motivovať odsúdeného, aby svojím chovaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Ak bol dosiaľ vykonanou časťou trestu už dosiahnutý účel trestu, je ďalší výkon trestu nepotrebný.

Dôležité je v nadväznosti na už uvedené, správne interpretovať podmienky podmiennečného prepustenia uvedené v § 66 a nasl. Tr. zák., ktoré sú dané kumulatívne.

Prvou podmienkou je vykonanie určitej vyžadovanej časti trestu. Táto je objektívne ľahko zistiteľná.

Druhou podmienkou je preukázanie polepšenia počas doterajšieho výkonu trestu. Splnenie tejto podmienky možno posudzovať až od momentu začatia výkonu trestu odňatia slobody a posudzuje sa do momentu rozhodovania o žiadosti o podmiennečné prepustenie. Je nutné reflektovať celý priebeh výkonu trestu až do momentu rozhodovania o žiadosti. Nie je pritom možné abstrahovať od skutočnosti, že nástup do výkonu trestu odňatia slobody predstavuje výraznú zmenu v doterajšom spôsobe života odsúdeného a je potrebné, aby na režim výkonu trestu odňatia slobody aklimatizoval, pričom aklimatizácia, najmä v počiatočných, logicky môže spôsobovať určité problémy. Nie je možné preto mechanicky hodnotiť celý výkon trestu bez zohľadnenia plynutia času a zváženia vývoja chovania sa odsúdeného, najmä ak je trest uložený v dlhšej výmere. Treba zdôrazniť, že Trestný zákon vyžaduje preukázanie polepšenia v momente rozhodovania o žiadosti odsúdeného. Ak teda správanie odsúdeného po nástupe do výkonu trestu vykazuje určité problematické rysy, postupom času sa však stabilizuje, nepredstavuje to vo väčšine prípadov prekážku pre konštatovanie o polepšení sa odsúdeného.

Špecifickou okolnosťou ktorá býva zohľadňovaná pri rezultátoch o polepšení sa odsúdeného, je prítomnosť jeho kritického postoja k spáchaniu trestnej činnosti a prijatie zodpovednosti, resp. prítomnosť explicitného priznania sa k spáchaniu skutku, za ktorý bol trest uložený, prípadne absencia

takéhoto priznania. Z ustanovenia § 66 Trestného zákona nevyplýva nutnosť predchádzajúceho sa priznania k spáchanej trestnej činnosti ako podmienky na podmienené prepustenie. Takáto podmienka nevyplýva ani z judikatúry ústavného súdu, EŠLP, ani z odporúčaní prijatých Radou Európy. Je potrebné poukázať na to, že ani výkon trestu neznemožňuje odsúdenému využívať mimoriadne opravné prostriedky, ktorými by mohol dosiahnuť revíziu svojho odsúdenia. Ak by súdy pri rozhodovaní o naplnení podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody automaticky vyžadovali priznanie sa odsúdeného, bolo by mu odňaté právo na určité „výhrady“ k odsúdeniu, a tým minimálne aspoň sčasti i na uplatňovanie mimoriadnych opravných prostriedkov. I určité kritické výhrady k odsúdeniu (považovanie odsúdenia za viac či menej nespravodlivé) nemusia totiž automaticky znamenať, že odsúdený trest neprijal, aspoň čiastočne si neuvedomil nesprávnosť svojho konania a v dôsledku toho nemôže preukázať polepšenie. Tiež je možné poukázať na skutočnosť, že priznanie sa ku spáchaniu trestného činu je inštitútom trestného práva procesného a preukázanie polepšenia je inštitútom trestného práva hmotného. Účelom konania o podmienenom prepustení ako časti vykonávacieho konania, preto nemôže byť získanie priznania sa odsúdeného. Iste, medzi kritickým postojom k vlastnej trestnej činnosti (teda i priznaním sa) a polepšením môže byť a v praxi často i je úzka obsahová súvislosť, oba inštitúty však nemožno vzájomne zamieňať. Súdy konajúce o podmienenom prepustení tak musia zvážiť, do akej miery absencia priznania sa, či existencia určitých výhrad k odsúdeniu, bránia vysloveniu záveru, že odsúdený preukázal polepšenie.

Treťou podmienkou je prognóza očakávania vedenia riadneho života. Už z povahy veci je samozrejmé, že sa jedná len o odhad, prognózu zo strany súdu smerom do budúcnosti, pričom súd musí pri svojej úvahe zohľadniť všetky aktuálne informácie, ktoré má k dispozícii pri rozhodovaní o žiadosti. Nie je teda vyžadované „stopercentné“ presvedčenie, že odsúdený nespácha v budúcnosti trestnú činnosť, jedná sa vždy len o pravdepodobnostnú úvahu. Za „vedenie riadneho života“ možno považovať určitý minimálny rámec, v ktorom spoločnosť považuje od každého občana, aby sa vyvaroval páchania trestnej činnosti, či opakovaného páchania priestupkov. Vedenie riadneho života môže byť pritom zo strany rozhodujúceho súdu „poistené“ uložením probačného dohľadu spolu so stanovením určitých špecifických povinností, či obmedzení. Tieto povinnosti či obmedzenia by logicky mali vychádzať z poznania charakteristík a špecifik osobnosti odsúdeného. Prognóza vedenia riadneho života býva vo väčšine prípadov konštatovaná na základe zistení, že odsúdený má zabezpečené sociálne zázemie, zamestnanie, udržiaval kontakt s rodinou. Zohľadňuje sa samozrejme i trestná minulosť odsúdeného, závažnosť aktuálneho odsúdenia a tiež počet jeho prípadných podmienených prepustení v minulosti. Samotný faktor trestnej minulosti a závažnosť aktuálneho trestného činu odsúdeného je preto dôležitým, pri prognóze očakávania vedenia riadneho života, táto prognóza však nemôže byť založená výlučne a len na jeho trestnej minulosti. Ak by totiž záver súdu o nenaplnení podmienky očakávania vedenia riadneho života bol založený výlučne a primárne len na okolnostiach a dôvodoch, ktoré hrali úlohu pri ukladaní samotného trestu odňatia slobody (predchádzajúce odsúdenia, závažnosť trestnej činnosti), mohlo by prísť k porušeniu zásady zákazu ne bis in idem. Ani trestnú minulosť teda nemožno hodnotiť mechanicky, bez previazanosti na aktuálne správanie a charakteristiky odsúdeného, i keď samozrejme zhodnotiť ju treba, a to v vrátane už prípadne zahľadených odsúdení. V prípade predchádzajúcich odsúdení je potrebné zohľadniť, aký bol medzi nimi časový odstup a aká bola ich závažnosť (či gradovala atď.).

V danom prípade z písomného hodnotenia i z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa na verejnom zasadnutí vyplýva, že formálna podmienka na podmienené prepustenie bola splnená. V posudzovanom prípade má odsúdený vykonať dva tresty odňatia slobody. S poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k rozdielnemu výkladu Trestného zákona v otázke výpočtu doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky na podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu v prípade viacerých postupne uložených a nariadených trestov odňatia slobody, sp. zn. Tpj 38/2010, prijatého 6. decembra 2010, uvedené pod č. 16 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov SR 2/2011, „pri postupne uložených, nariadených a ešte celkom nevykonaných trestov odňatia slobody pre výpočet doby rozhodujúcej pre splnenie formálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 a § 67 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. je smerodajný súčet dĺžky týchto trestov a odsúdený musí ako podmienku pre možnosť podmieneného prepustenia vykonať súčet pomerných častí

všetkých dotknutých trestov, určených podľa právnej kvalifikácie skutkov v jednotlivých odsudzujúcich rozsudkoch v súlade s § 66 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. zák. a § 67 Tr. zák. Doba výkonu trestu odňatia slobody minimálne v takto určenej dĺžke je potom posudzovaná z hľadiska splnenia materiálnej podmienky podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. vo vzťahu ku všetkým dotknutým trestom".

Pre naplnenie formálnej podmienky podmieneného prepustenia odsúdeného X. I. z výkonu trestu odňatia slobody sa teda vyžaduje výkon dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody, nakoľko sa jedná o osobu odsúdenú za zločin, t. j. v danom prípade 20 mesiacov a výkon jednej polovice uloženého nepodmienečného trestu v prípade spáchania prečinu, t. j. 12 mesiacov. Súčet pomerných častí dotknutých trestov uložených odsúdenému za účelom splnenia formálnej podmienky na podmienené prepustenie z výkonu trestu je 32 mesiacov. Formálna podmienka podmieneného prepustenia bola teda u odsúdeného splnená, a to dňa 30. augusta 2019.

Vo vzťahu k posúdeniu splnenia materiálnej podmienky pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody v intenciách, ako boli vyššie uvedené, je potrebné súhlasiť s názorom krajského súdu, že táto nebola splnená v časti preukázania polepšenia a dôvodného očakávania vedenia riadneho života v budúcnosti (na slobode). Ako už uviedol krajský súd v napadnutom uznesení, pri prognózovaní splnenia tejto podmienky je potrebné vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu, ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť, či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život.

Z hodnotenia odsúdeného počas výkonu trestu v Českej republike je zrejmé, že trest vykonával od 20. februára 2018 na oddelení s vysokým stupňom zabezpečenia. Program zaobchádzania plnil na bežnej úrovni, pracovná morálka bola veľmi dobrá. Z aktuálneho hodnotenia riaditeľa ÚVTOS počas výkonu trestu v Slovenskej republike je zrejmé, že odsúdený je síce slušný, avšak jeho chovanie miestami pôsobí až nátlakovo, má problém stotožniť sa s potrebou rešpektovať spoločenské a právne normy. Kontakt s vonkajším prostredím neudržiava. Riziko sociálneho zlyhania bolo vyhodnotené ako stredné a podmienené prepustenie riaditeľ ÚVTOS neodporúča.

Doteraz bol 7 krát súdne trestaný v priebehu rokov 1978 až 2017 pre násilnú i majetkovú trestnú činnosť. Do rozporu so zákonom sa dostával v relatívne krátkych intervaloch. V roku 1983 bol odsúdený za jeden z najzávažnejších trestných činov - vraždu, z výkonu trestu bol podmienené prepustený v roku 1991. Napriek tomu, že vo forme podmieneného prepustenia v minulosti dostal šancu preukázať, že sa polepšil a povedie riadny život, zlyhal a opakovane sa dopúšťal ďalšej trestnej činnosti, a to naposledy majetkového charakteru, i keď s dlhším časovým odstupom. Uvedené svedčí o tom, že odsúdený nemá dostatočne pevne vybudované vnútorné morálne mechanizmy, ktoré by boli schopné fungovať ako zábrany prekračovania zákona. Pritom prvý trestný čin spáchal už ako mladistvý a ostatnú trestnú činnosť ako osoba „zrelého" veku, a to zo zistného motívu. Jeho osobnosť sa teda zrejme, čo sa týka sklonov ku páchaniu trestnej činnosti, ani plynutím času a osobnými skúsenosťami nezmenila.

Uvedené skutočne nesvedčí o dostatočnom vnútornom prerode odsúdeného v tom zmysle, že by preukázal polepšenie a bolo by od neho dôvodné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. V zmysle ustanovenia § 66 ods. 2 Tr. zák. bolo potrebné prihliadnuť i na skutočnosť, že odsúdený spáchal viacero trestných činov, z ktorých jeden je v zmysle slovenského Trestného zákona zločinom, jedná sa teda o trestnú činnosť vyššej závažnosti.

Vychádzajúc z uvedeného sa aj najvyšší súd plne stotožnil so záverom krajského súdu, že odsúdený X. I. splnil iba formálnu podmienku podmieneného prepustenia, podmienka materiálna však splnená nebola.

Aj najvyšší súd, v zhode so súdom krajským, zastáva názor, že páchanie trestnej činnosti odsúdeného X. I. nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale že sa jedná o osobu, ktorá opakovane trestnú činnosť pácha, pričom nie je záruka, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa opakovane trestnej činnosti nedopustí. Uvedené potvrdzuje aj už spomínané hodnotenie rizika sociálneho zlyhania odsúdeného (č. 1. 99 spisu), z ktorého je zrejmé, že jeho resocializačná prognóza je menej nepriaznivá a riziko jeho sociálneho zlyhania je stredné.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odsúdený zatiaľ výkonom trestu dostatočne nepreukázal polepšenie a nie je splnená ani podmienka budúceho riadneho života. V tejto súvislosti je možné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 53/08, zo 14. februára 2008, podľa ktorého „ (...) zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy”.

Krajský súd preto nepochybil, keď vzhľadom na zistené skutočnosti zamietol žiadosť odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože nie sú splnené zákonné podmienky, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného X. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.